

Brusel 11. července 2023
(OR. en)

11144/1/23
REV 1

ECOFIN 669
UEM 203
SOC 495
EMPL 346
COMPET 690
ENV 769
EDUC 282
RECH 314
ENER 405
JAI 915
GENDER 146
ANTIDISCRIM 140
JEUN 184
SAN 421

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	11144/23
Č. dok. Komise:	COM(2023) 614 final1
Předmět:	DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Lotyšska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2023

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady, který na základě doporučení Komise COM(2023) 614 final projednala Rada a Evropská rada.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Lotyšska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2023

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241³, kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nástroj“). Nástroj poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru nástroj přispívá k hospodářskému a inkluzivnímu oživení a k provádění udržitelných prorůstových reforem a investic, zejména reforem a investic za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Pomáhá rovněž posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci nástroje byl dne 30. června 2022 aktualizován v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2023, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2023. Dne 23. března 2023 Evropská rada potvrdila priority analýzy udržitelného růstu 2023, která se zaměřuje na čtyři rozměry konkurenceschopné udržitelnosti. Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování 2023, ve které je Lotyšsko uvedeno mezi členskými státy, jež by mohly být postiženy nerovnováhami nebo by u nich takové postižení mohlo hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Dne 24. února 2023 Komise rovněž přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Lotyšska na rok 2023. Komise taktéž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2023, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny⁴ (dále jen „doporučení týkající se eurozóny 2023“) přijala Rada dne 16. května 2023, společnou zprávu o zaměstnanosti dne 13. března 2023.
- (3) Třebaže ekonomiky Unie vykazují pozoruhodnou odolnost, stále na ně negativně dopadá geopolitická situace. Unie pevně stojí při Ukrajině a agenda hospodářské a sociální politiky Unie se zároveň zaměřuje na snižování negativního dopadu energetických otřesů na zranitelné domácnosti i podniky v krátkodobém horizontu a na pokračování dosavadní práce na zelené a digitální transformaci, podpoře udržitelného a inkluzivního růstu, ochraně makroekonomické stability a zvyšování odolnosti ve střednědobém horizontu. Silně se také soustřeďuje na zvyšování konkurenceschopnosti a produktivity Unie.

⁴ Doporučení Rady ze dne 16. května 2023 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Dne 1. února 2023 vydala Komise sdělení „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“ (dále jen „Průmyslový plán Zelené dohody“). Dne 1. února 2023 vydala Komise sdělení „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“, jehož záměrem je posílit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi a podpořit rychlý přechod ke klimatické neutralitě. Plán je doplněním pokračujícího úsilí v rámci Zelené dohody pro Evropu a plánu REPowerEU. Má za cíl vytvořit příznivější prostředí, aby se zvýšila unijní výrobní kapacita u technologií a produktů s nulovými čistými emisemi nezbytných ke splnění ambiciózních cílů Unie v oblasti klimatu a byl zajištěn přístup k relevantním kritickým surovinám, mimo jiné prostřednictvím diverzifikovaného zajišťování zdrojů, patřičného využívání geologických zdrojů v členských státech a maximální recyklace surovin. Průmyslový plán Zelené dohody se opírá o čtyři pilíře: předvídatelné a zjednodušené právní prostředí, rychlejší přístup k financování, zlepšování dovedností a otevřený obchod pro odolné dodavatelské řetězce. Dne 16. března 2023 pak Komise rovněž vydala další sdělení nazvané „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“, jež je postaveno na devíti vzájemně se posilujících stimulech a jehož cílem je vytvoření regulačního rámce, který bude podporovat růst. Sdělení vytyčuje politické priority, které se soustředí na aktivní zajišťování strukturálních zlepšení, dobře zacílených investic a regulačních opatření, aby byly Unie a její členské státy v dlouhodobém výhledu konkurenceschopné. Níže uvedená doporučení pomáhají tyto priority řešit.
- (5) V roce 2023 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním nástroje. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší veškerá relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v posledních letech nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020 a 2022 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

- (6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435⁵ (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl rychle ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To přispěje k energetické bezpečnosti a diverzifikaci dodávek energií v Unii a povede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Nařízení REPowerEU členským státům umožňuje doplnit do národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů REPowerEU. Zmíněné reformy a investice také pomohou zvýšit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi, o které usiluje Průmyslový plán Zelené dohody, a plnit doporučení pro jednotlivé země, která souvisejí s energetikou a byla členským státům vydána v roce 2022 a případně v roce 2023. Nařízení REPowerEU zavádí novou kategorii nevratné finanční podpory, která je členským státům k dispozici na financování nových reforem a investic souvisejících s energetikou v rámci jejich plánů pro oživení a odolnost.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (7) Dne 8. března 2023 přijala Komise sdělení poskytující pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024 (dále jen „sdělení z 8. března 2023“). Jeho cílem je podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států a posílit tím koordinaci politik. Komise v něm připomněla, že na konci roku 2023 bude deaktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Pro roky 2023–2024 vyzvala Komise k fiskálním politikám, které zajistí střednědobou udržitelnost dluhu a udržitelným způsobem zvýší potenciální růst a členské státy byly vyzvány, aby ve svých programech stability a konvergenčních programech z roku 2023 nastínily, jak jejich fiskální plány zajistí dodržení referenční hodnoty pro schodek ve výši 3 % hrubého domácího produktu (HDP) stanovené ve Smlouvě a věrohodné a trvalé snížení dluhu nebo udržení dluhu na omezitelné úrovni ve střednědobém horizontu. Komise vybídla členské státy, aby postupně ukončily vnitrostátní fiskální opatření, která zavedly na ochranu domácností a podniků v souvislosti s prudkým zdražením energií, a začaly u těch nejméně cílených. Uvedla, že pokud by bylo nutné podpůrná opatření prodloužit kvůli novým tlakům na ceny energií, měly by je členské státy zaměřit mnohem lépe než v minulosti na zranitelné domácnosti a podniky. Fiskální doporučení budou podle Komise kvantifikovaná a diferencovaná. Kromě toho budou formulována na základě čistých primárních výdajů, jak je navrženo ve sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2022 o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU. Komise doporučila, aby všechny členské státy i nadále chránily investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistily účinné využívání prostředků z nástroje i z dalších fondů Unie, a to zejména s ohledem na zelenou a digitální transformaci a cíle odolnosti. Komise uvedla, že v souladu se stávajícími právními předpisy navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023.

- (8) Dne 26. dubna 2023 předložila Komise legislativní návrhy na provedení komplexní reformy pravidel Unie pro správu ekonomických záležitostí. Jejich hlavním cílem je ve všech členských státech prostřednictvím reforem a investic posílit udržitelnost veřejného dluhu a podpořit udržitelný a inkluzivní růst. Komise ve svých návrzích usiluje o zlepšení vlastní odpovědnosti členských států, zjednodušení rámce a větší zaměření na střednědobý horizont spolu s účinným a soudržnějším prosazováním. Podle závěrů Rady ze dne 14. března 2023 o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU je cílem dokončit tuto legislativní činnost v roce 2023.
- (9) Dne 30. dubna 2021 předložilo Lotyšsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 13. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Lotyšska⁶. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, které uvádí, že Lotyšsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

⁶ ST 10157/2021 INIT; ST 10157/2021 ADD 1; ST 10157/2021 ADD 1 COR 1.

- (10) Dne 25. dubna 2023 předložilo Lotyšsko svůj národní program reforem na rok 2023 a dne 17. dubna 2023 svůj program stability z roku 2023 v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2023 rovněž zprávy, které Lotyšsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.
- (11) Dne 24. května 2023 zveřejnila Komise zprávu o Lotyšsku pro rok 2023. Posoudila pokrok, který Lotyšsko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2022, a zhodnotila, jak Lotyšsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Lotyšsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Lotyšska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů Organizace spojených národů v oblasti udržitelného rozvoje.

(12) Komise v případě Lotyšska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 a dne 24. května 2023 zveřejnila jeho výsledky. Komise dospěla k závěru, že Lotyšsko se nepotýká s makroekonomickými nerovnováhami. Zejména zranitelnost související s vnějšími půjčkami a bydlením zůstává mírná, zatímco zranitelná místa týkající se konkurenceschopnosti jsou relevantní, ale celkově se zdají být v blízké budoucnosti omezena. Nedávné prohloubení schodku běžného účtu bylo výrazné, ale očekává se, že v roce 2023 a dále v roce 2024 se schodek významně sníží. Očekává se, že čistá investiční pozice Lotyšska vůči zahraničí, která se v posledním desetiletí výrazně zlepšila, zůstane víceméně stabilní. Budou-li však přetrvávat inflační a mzdové tlaky, hrozí, že naruší konkurenceschopnost Lotyšska, zejména proto, že jádrová inflace je výrazně nad průměrem eurozóny. Ačkoli růst cen nemovitostí byl v poslední době zvýšený, nadhodnocení cen nemovitostí se nejeví výrazným. Růst cen nemovitostí se navíc koncem roku 2022 zpomalil, poskytování hypotečních úvěrů bylo slabé a zadlužení domácností je omezené a v poměru k příjmům domácností klesá. Lotyšsko čelí klíčovým strukturálním hospodářským problémům souvisejícím s klesající nabídkou pracovních sil, která přispívá k rychlému růstu jednotkových nákladů práce a ve střednědobém horizontu může narušit konkurenceschopnost. Nastavení politiky je celkově příznivé, ačkoli k řešení rizik vyplývajících ze zjištěných zranitelných míst by mohlo přispět určité další úsilí. V tomto ohledu by byly důležité politiky na ochranu konkurenceschopnosti, včetně opatření na zvýšení kvality a kvantity nabídky pracovních sil. Zkrácení procesu udělování stavebních povolení by pomohlo podpořit nabídku bydlení a zlepšit situaci na trhu s bydlením.

- (13) Podle údajů ověřených Eurostatem se schodek veřejných financí Lotyšska snížil ze 7,1 % HDP v roce 2021 na 4,4 % v roce 2022, zatímco veřejný dluh klesl ze 43,7 % HDP na konci roku 2021 na 40,8 % na konci roku 2022. Dne 24. května 2023 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Zpráva pojednává o rozpočtové situaci Lotyšska, neboť jeho schodek veřejných financí v roce 2022 překročil referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium schodku nebylo splněno. V souladu se svým sdělením z 8. března 2023 Komise následně nenavrhl zahájit na jaře 2023 nové postupy při nadměrném schodku. Komise poté prohlásila, že navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023. Lotyšsko by tuto skutečnost mělo zohlednit při plnění svého rozpočtu na rok 2023 a při přípravě návrhu rozpočtového plánu na rok 2024.
- (14) Saldo veřejných financí bylo ovlivněno opatřeními fiskální politiky přijatými ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu zvýšení cen energií. V roce 2022 mezi tato opatření fiskální politiky zvyšující výdaje patřila kompenzace nákladů na vytápění (podle použitého zdroje energie) a snížení účtů za elektřinu pro domácnosti; měsíční dávky pro zranitelné domácnosti a rodiny s dětmi a dřívější valorizace důchodů; dotace pro energeticky náročné podniky a kompenzace za zvýšení nákladů na elektřinu pro podniky. Podle odhadu Komise činí v roce 2022 čisté rozpočtové náklady těchto opatření 1,5 % HDP. Saldo veřejných financí bylo rovněž ovlivněno rozpočtovými náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny, které se v roce 2022 odhadují na 0,2 % HDP. Současně poklesly odhadované náklady na dočasná mimořádná opatření související s krizí způsobenou onemocněním COVID-19, a to z 5,0 % HDP v roce 2021 na 1,2 % v roce 2022.

- (15) Dne 18. června 2021 Rada doporučila Lotyšsku⁷, aby v roce 2022 zachovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného nástrojem, a zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rada Lotyšsku rovněž doporučila, aby udrželo pod kontrolou růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů.
- (16) Podle odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky⁸ v roce 2022 neutrální v rozsahu 0,0 % HDP, což bylo v kontextu vysoké inflace vhodné. Lotyšsko na doporučení Rady pokračovalo v podpoře oživení, a to prostřednictvím investic financovaných z nástroje. Výdaje financované z nástroje a dalších fondů Unie v roce 2022 dosáhly 1,1 % HDP (1,3 % HDP v roce 2021). Z důvodu kapacitních omezení a růstu cen ve stavebnictví byly některé investice financované z grantů v rámci nástroje a dalších fondů Unie v roce 2022 odloženy, což vedlo k mírnému poklesu výdajů. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky měl utlumující povahu v rozsahu 1,2 procentního bodu⁹. Lotyšsko tedy nezachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů, což není v souladu s doporučením Rady. Současně s tím měl příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez nových opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky utlumující povahu v rozsahu 0,3 procentního bodu. Lotyšsko tedy udrželo růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů pod kontrolou.

⁷ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 63).

⁸ Nastavení fiskální politiky se měří změnou primárních výdajů (očištěných od diskrečních opatření na straně příjmů) s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19, ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a dalších fondů Unie ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu. Více podrobností viz rámeček č. 1 ve fiskálních statistických tabulkách.

⁹ Tento příspěvek utlumující povahy je způsoben zejména nižšími výdaji na investiční projekty spolufinancované z fondů Unie, což ovlivnilo i vývoj vnitrostátního spolufinancování (zejména na úrovni místních samospráv), a také převodem vojenského vybavení na Ukrajinu, který je vykázán jako záporná tvorba hrubého fixního kapitálu kompenzovaná převodem kapitálu. Současně s tím příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl expanzivní povahy v rozsahu 1,7 procentního bodu HDP. Nárůst ostatních kapitálových výdajů je do značné míry vysvětlován dvěma faktory – vytvářením zásob zemního plynu pro zabezpečení národních dodávek energie a převodem vojenského vybavení na Ukrajinu.

- (17) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v programu stability z roku 2023, je pro rok 2023 a následující období obezřetný. Vláda předpovídá, že reálný HDP bude v roce 2023 stagnovat a v roce 2024 vzroste o 2,0 %. Pro srovnání Komise ve své jarní prognóze z roku 2023 předpovídá vyšší růst reálného HDP na úrovni 1,4 % v roce 2023 a 2,8 % v roce 2024, což odráží začlenění nově zveřejněných údajů, které nebyly zahrnuty v programu stability z roku 2023, konkrétně revizi údajů o růstu HDP v roce 2022 a také bleskového odhadu za první čtvrtletí roku 2023, přičemž v obou případech je růst HDP vyšší, než se dříve očekávalo. V nominálním vyjádření je však očekávaný růst HDP v obou prognózách obdobný: v programu stability z roku 2023 se pro rok 2023 očekává ve výši 11,7 % a pro rok 2024 ve výši 5,5 % a v jarní prognóze Komise 2023 pro příslušné roky se růst odhaduje na 10,5 % a 5,6 %.
- (18) Vláda v programu stability z roku 2023 očekává, že poměr schodku veřejných financí klesne v roce 2023 na 4,0 % HDP. Úprava schodku v roce 2023 odráží především vývoj výdajů. Očekává se, že postupné ukončování většiny podpůrných opatření souvisejících s pandemií přispěje ke snížení schodku, a paušální výdaje vynaložené v roce 2022 na vytvoření vnitrostátních zásob plynu se pro rok 2023 nepředpokládají. Tyto úspory mají být částečně kompenzovány výdajovými opatřeními obsaženými v rozpočtovém balíčku na rok 2023, jako je zvýšení platů zaměstnanců veřejné správy a zdravotnického personálu, vyšší běžné výdaje na zdravotnické služby, vědu, výzkum a vysokoškolské vzdělávání, jakož i významný balíček veřejných investic do obrany a vnitřní bezpečnosti. Kromě toho se očekávají vyšší výdaje na důchody a příspěvky v důsledku vyšších valorizačních koeficientů. Podle programu stability z roku 2023 se dále očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP klesne ze 40,8 % na konci roku 2022 na 39,6 % na konci roku 2023. Projekce v jarní prognóze Komise 2023 uvádějí schodek veřejných financí v roce 2023 ve výši 3,8 % HDP. Tato hodnota odpovídá projekci pro schodek v programu stability z roku 2023. Jarní prognóza Komise z roku 2023 předpovídá mírně vyšší poměr veřejného dluhu k HDP, a to ve výši 39,8 % na konci roku 2023.

(19) Saldo veřejných financí v roce 2023 by měla i nadále ovlivňovat opatření přijatá ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu zvýšení cen energií. Jedná se především o opatření prodloužená od roku 2022. Čisté rozpočtové náklady na podpůrná opatření jsou v jarní prognóze Komise 2023 odhadovány na 1,0 % HDP v roce 2023¹⁰. Zdá se, že většina opatření v roce 2023 není zaměřena na nejzranitelnější domácnosti nebo podniky a plně nezachovává cenový signál ke snížení poptávky po energiích a zvýšení energetické účinnosti. V důsledku toho se objem cílených podpůrných opatření, která se berou v úvahu při posouzení plnění doporučení Rady ze dne 12. července 2022¹¹, odhaduje v jarní prognóze Komise 2023 na 0,1 % HDP v roce 2023 (oproti 0,5 % HDP v roce 2022). Rozpočtové náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny se ve srovnání s rokem 2022 mají podle projekcí zvýšit o 0,1 procentního bodu HDP. V neposlední řadě se očekává, že saldo veřejných financí bude v roce 2023 těžit z postupného ukončování dočasných mimořádných opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19 v odhadované výši 1,2 % HDP.

¹⁰ Hodnota vyjadřuje výši ročních rozpočtových nákladů na tato opatření včetně běžných příjmů a výdajů a případně i kapitálových výdajů.

¹¹ Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Lotyšska a stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 112).

- (20) Dne 12. července 2022 doporučila Rada Lotyšsku zajistit v roce 2023, aby růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky¹², a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Lotyšsko mělo být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Dále bylo Lotyšsku doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím nástroje a dalších fondů Unie.

¹² Podle jarní prognózy Komise 2023 se střednědobý růst potenciálního produktu Lotyšska (desetiletý průměr), který se používá k měření nastavení fiskální politiky, odhaduje v nominálním vyjádření na 11,5 %.

(21) Pro rok 2023 se v jarní prognóze Komise 2023 předpokládá expanzivní nastavení fiskální politiky (0,9 % HDP) na pozadí vysoké inflace. Předcházelo mu neutrální nastavení v roce 2022 (0,0 % HDP). Předpokládá se, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 bude mít expanzivní povahu v rozsahu 0,5 % HDP. Do této hodnoty jsou zahrnuty snížené (o 0,4 % HDP) náklady na cílená podpůrná opatření pro domácnosti a podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Dále jsou zde zohledněny vyšší náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny (snížení o 0,1 % HDP). Expanzivní příspěvek čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů proto není způsoben cílenou podporou domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob přecházejících z Ukrajiny. Expanzivní růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) je způsoben výdajovými opatřeními obsaženými v rozpočtovém balíčku na rok 2023, jako je zvýšení platů administrativního a zdravotnického personálu, dodatečné běžné výdaje na financování onkologie, vědy a výzkumu a další diskreční běžné výdaje na státní správu, jakož i vyšší výdaje na důchody a příspěvky. Celkově není projektovaný růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Výdaje financované z grantů v rámci nástroje a dalších fondů Unie by měly v roce 2023 podle projekce činit 2,2 % HDP, zatímco investice financované z vnitrostátních zdrojů mají mít expanzivní příspěvek k nastavení fiskální politiky v rozsahu 1,0 procentního bodu¹³.

¹³ Očekává se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít utlumující povahu v rozsahu 1,7 procentního bodu HDP, protože prognóza Komise pro rok 2023 nezahrnuje vytvoření zásob zemního plynu pro zabezpečení dodávek energie a vojenskou pomoc Ukrajině.

Lotyšsko tedy plánuje financovat dodatečné investice prostřednictvím nástroje a dalších fondů Unie, a tudíž se počítá se zachováním investic financovaných z vnitrostátních zdrojů. Plánuje financovat veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, jako je nákup elektrických vozidel pro veřejnou dopravu, zlepšení energetické účinnosti vícebytových budov a majetku pro účely podnikání, modernizace přenosových a distribučních sítí elektřiny, posílení schopnosti zásahu záchranných služeb, centralizace digitálních správních platforem a systémů ve veřejném sektoru, rozvoj digitálních dovedností a digitalizace procesů v podnikání, rozvoj širokopásmové infrastruktury a také podpora digitalizace v sektoru vzdělávání. Tyto veřejné investice jsou z velké části financovány z nástroje a z dalších fondů Unie.

- (22) Podle programu stability z roku 2023 se očekává, že schodek veřejných financí v roce 2024 klesne na 2,5 % HDP. Pokles v roce 2024 odráží především postupné ukončování podpůrných opatření na zmírnění dopadu vysokých cen energií a absenci běžných výdajů souvisejících s pandemií COVID-19 a skutečnost, že v roce 2023 budou ukončeny investice na podporu oživení po pandemii. Poměr veřejného dluhu k HDP na konci roku 2024 by podle programu stability z roku 2023 měl mírně vzrůst na 39,7 %. Na základě opatření politiky, která byla známa ke dni uzávěrky prognózy, Komise ve své jarní prognóze 2023 předpovídá pro rok 2024 schodek veřejných financí ve výši 2,7 % HDP. Tato hodnota odpovídá projekci pro schodek v programu stability z roku 2023. Prognóza Komise z roku 2023 předpovídá vyšší poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 40,5 % na konci roku 2024, a to zejména vzhledem k nižšímu nominálnímu HDP.

- (23) Program stability z roku 2023 předpokládá postupné ukončení všech podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024. Komise také předpokládá úplné ukončení podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024. To je založeno na předpokladu, že nedojde k opětovnému zvýšení cen energií.
- (24) Nařízení (ES) č. 1466/97 vyžaduje roční zlepšení strukturálního rozpočtového salda směrem ke střednědobému cíli o doporučenou hodnotu 0,5 % HDP¹⁴. Vzhledem k úvahám o fiskální udržitelnosti a potřebě snížit schodek pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě by podle Komise bylo v roce 2024 přiměřené zlepšení strukturálního salda ve výši alespoň 0,5 % HDP. K zajištění takového zlepšení a v souladu s metodikou Komise je zapotřebí, aby růst čistých primárních výdajů¹⁵ financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 nepřekročil 3,0 %, jak se odráží v tomto doporučení. To také přispěje ke snížení jádrové inflace, která je výrazně nad průměrem eurozóny a která by v případě přetrvávání mohla vést ke ztrátě konkurenceschopnosti. Zároveň by v závislosti na vývoji na trhu s energiemi měla být postupně ukončena zbývající podpůrná opatření v oblasti energetiky (v současné době odhadovaná Komisí na 1,0 % HDP v roce 2023), počínaje těmi nejméně zacílenými, a související úspory by měly být použity na snížení schodku veřejných financí. Podle odhadů Komise by to vedlo k růstu čistých primárních výdajů pod úrovní doporučeného maximálního tempa růstu pro rok 2024. Kromě toho podle jarní prognózy Komise z roku 2023 není růst čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Pokud se to potvrdí, v roce 2024 by byl vhodný nižší růst čistých primárních výdajů.

¹⁴ Článek 5 nařízení (ES) č. 1466/97 požaduje rovněž korekci o více než 0,5 % HDP u členských států, jejichž veřejné zadlužení přesahuje 60 % HDP nebo které se potýkají s výrazným rizikem z hlediska udržitelnosti dluhu.

¹⁵ Čisté primární výdaje se určují jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením úrokových výdajů, jakož i výdajů na cyklickou nezaměstnanost.

- (25) Za předpokladu nezměněné politiky mají podle jarní prognózy Komise 2023 čisté primární výdaje financované z vnitrostátních zdrojů růst v roce 2024 tempem 1,3 %, což je pod doporučenou hodnotou tempa růstu.
- (26) Podle programu stability z roku 2023 se očekává, že se veřejné investice zvýší z 5,5 % HDP v roce 2023 na 6,1 % HDP v roce 2024. Vyšší investice odrážejí vyšší investice financované z vnitrostátních zdrojů a vyšší investice financované ze strany Unie, mimo jiné i prostřednictvím nástroje.
- (27) Program stability z roku 2023 nastiňuje střednědobou fiskální cestu do roku 2026. Podle programu stability z roku 2023 se očekává, že schodek veřejných financí postupně klesne v roce 2025 na 2,2 % HDP a do roku 2026 na 0,7 %. Plánuje se tedy, že schodek veřejných financí v roce 2024 klesne pod 3 % HDP a během časového rámce programu zůstane pod úrovní 3 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by podle programu stability z roku 2023 měl klesnout ze 39,7 % na konci roku 2024 na 38,9 % do konce roku 2026.

(28) Daňové příjmy Lotyšska jako podíl na HDP výrazně zaostávají za průměrem Unie. To omezuje poskytování veřejných služeb, zejména v oblasti zdravotní péče a sociální ochrany. Kapitál a majetek jsou ve srovnání s průměrem Unie relativně málo zdaněny a nabízejí potenciál pro zvýšení daňových příjmů. Lotyšsko navíc inkasuje relativně nízké příjmy ze zdanění práce, a to i přes relativně vysoké daňové sazby. Z toho vyplývá, že je třeba pokračovat v úsilí o zlepšení dodržování daňových předpisů a o řešení stínové ekonomiky. Chudoba a nerovnost zůstávají vysoké, zejména kvůli nízkým výdajům na sociální ochranu. Přiměřenost záchranné sociální sítě se zlepšila, ale riziko chudoby nebo sociálního vyloučení zůstává vysoké, zejména u nejzranitelnějších osob. Riziko chudoby nebo sociálního vyloučení ve stáří je nejvyšší v Unii (45,9 % v Lotyšsku oproti 19,5 % v Unii v roce 2021) a zůstává také velmi vysoké u osob se zdravotním postižením (41,2 % v Lotyšsku oproti 29,7 % v Unii v roce 2021). Přístup k individuálním sociálním službám založeným na potřebách a jejich kvalita zůstávají problémem kvůli nedostatku a vysoké pracovní zátěži sociálních pracovníků a také kvůli rozdílům mezi jednotlivými obcemi. Systém dlouhodobé péče je roztržštěný a bylo dosaženo jen omezeného pokroku, pokud jde o přechod z ústavní péče na domácí péči a komunitní služby. Přiměřenost a dostupnost sociálního bydlení je omezená z důvodu nedostatečného dlouhodobého financování. Podíl veřejných výdajů na zdravotní péči v poměru k HDP je ve srovnání s průměrem Unie nízký a střednědobé rozpočtové plány počítají s jeho snížením, a to z 5,6 % HDP v roce 2022 na 3,6 % v roce 2026 podle programu stability z roku 2023. To je také výrazně pod úrovní potřebného veřejného financování zdravotní péče do roku 2027, konkrétně ve výši 6 % HDP do roku 2027, jak je uvedeno v hlavních směrech politiky veřejného zdraví na období 2021–2027. Důvodem je především postupné ukončování opatření dočasné podpory v souvislosti s pandemií COVID-19, chybí však také plány na udržitelné financování zdravotní péče. Lotyšsko navíc čelí nedostatku pracovních sil ve zdravotnictví, zejména zdravotních sester. Včasný a rovný přístup ke zdravotní péči je v důsledku toho omezený.

- (29) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a kritériem 2.2 přílohy V tohoto nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Provádění lotyšského plánu pro oživení a odolnost je v plném proudu. Lotyšsko předložilo jednu žádost o platbu, která odpovídá devíti milníkům a jejímž výsledkem je celkové vyplacení 201 milionů EUR. V důsledku objektivních okolností souvisejících s růstem cen energií a stavebních materiálů a omezením dodavatelského řetězce kvůli ruské válečné agresi vůči Ukrajině hodlá Lotyšsko předložit změny plánu a také doplnit novou kapitolu REPowerEU, aby urychlilo dekarbonizaci hospodářství a snížilo závislost na fosilních palivech. Rychlé začlenění nové kapitoly REPowerEU do plánu pro oživení a odolnost umožní financovat další reformy a investice na podporu strategických cílů Lotyšska v oblasti energetiky a zelené transformace. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu, je i nadále důležité systematické a účinné zapojování místních a regionálních orgánů, sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.
- (30) Všechny programové dokumenty Lotyšska v rámci politiky soudržnosti schválila Komise v roce 2022. Rychlé provádění programů v rámci politiky soudržnosti komplementárně k plánu pro oživení a odolnost a v synergii s ním, včetně kapitoly REPowerEU, má v Lotyšsku zásadní význam pro dosažení zelené a digitální transformace, zvýšení hospodářské a sociální odolnosti a zajištění vyváženého územního rozvoje.
- (31) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se zabývají plán pro oživení a odolnost a programy politiky soudržnosti, čelí Lotyšsko výzvám v souvislosti s přístupem k financování, energetikou a zelenou transformací.

(32) Úvěrový tok v soukromém sektoru v roce 2021 činil 1 % HDP, což je výrazně méně než míra růstu hospodářství. To vede k dalšímu snížení dluhu soukromého sektoru, který patří k nejnižším v Unii. Tento slabý růst úvěrů do jisté míry odráží slabou poptávku, ale je také ovlivněn řadou problémů na straně nabídky. Pro malé a střední podniky je obzvláště obtížné získat úvěr. Důvodem je částečně jejich vyšší úvěrové riziko, ale také vysoké náklady na úvěry a byrokracie. Kromě toho je obtížné získat úvěr zejména mimo region Rigy, a to kvůli nízké likviditě aktiv dostupných pro zajištění. Tato skutečnost představuje významnou překážku jak pro hypoteční úvěry, tak pro úvěry podnikům. Politické úsilí se zaměřuje především na podporu poskytování úvěrů v kombinaci s veřejnými dotacemi. S tím však souvisejí značné náklady pro státní rozpočet, a proto se nejedná o udržitelný způsob podpory úvěrové činnosti. K tomu, aby se zmírnily překážky v nabídce úvěrů, je zapotřebí obecně zlepšit transparentnost a důvěru v podnikatelské prostředí, včetně omezení šedé ekonomiky. Zlepšení insolvenčního řízení s cílem dosáhnout vysoké míry restrukturalizace podniků a případně vyšší míry návratnosti úvěrů by navíc snížilo vnímaná rizika pro banky a podpořilo poskytování úvěrů. Ke snížení rizika likvidity, kterému banky čelí při přijímání zajištění na relativně nelikvidních trzích, by mohly přispět cílené systémy půjček a záruk. Veřejné systémy půjček pro strategicky důležité investice, jako je zelená transformace a regionální rozvoj, by mohly zvýšit účinnou konkurenci na bankovním trhu nebo zaplnit mezeru na trhu, kde je bankovní financování buď příliš drahé, nebo není dostupné. Veřejné systémy záruk a půjček navíc nabízejí podstatně nákladově efektivnější způsob podpory soukromých výpůjček než grantové systémy. Kromě překážek bankovního financování je lotyšský trh alternativních zdrojů financování nedostatečně rozvinutý a má potenciál pro zlepšení přístupu podniků k financování.

(33) Lotyšsko si zajistilo nezávislost na ruském plynu poté, co parlament v červenci 2022 rozhodl, že od 1. ledna 2023 přestane nakupovat ruský zemní plyn. Tuzemským dodavatelům zemního plynu se podařilo najít alternativní zdroje zemního plynu díky dovozu zkapalněného zemního plynu (LNG) z terminálu LNG v Klaipedě v Litvě a nového terminálu LNG v Ingå ve Finsku. Současná situace ukázala, že je třeba urychlit pomalé zavádění zařízení na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Lotyšsko má jeden z nejvyšších podílů energie z obnovitelných zdrojů v Unii, i když tento podíl v letech 2020 až 2021 stagnoval. Lotyšsku by prospělo, kdyby urychlilo své úsilí v oblasti využívání větrné a solární energie, což je nejvýhodnější a dlouhodobé řešení pro zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie. Lotyšský plán pro oživení a odolnost již zahrnuje opatření, jejichž cílem je odstranit regulační překážky bránící využívání větrné energie na pevnině. Mohlo by však být vyvinuto další úsilí k urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, vytápění a chlazení. To by zahrnovalo modernizaci elektrické sítě, podporu decentralizované výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, flexibilitu energetického systému (reakce na poptávku a skladování), další zlepšení postupů udělování povolení a vytvoření právního rámce a pobídek na podporu energetických komunit. Dokončením synchronizace Lotyšska s unijní elektrickou sítí by se zvýšila přenosová kapacita, takže by bylo možné do sítě integrovat stále větší podíl energie z obnovitelných zdrojů na moři i na pevnině. Lotyšská elektrická síť, stejně jako síť ostatních pobaltských členských států zůstává exponovaná, protože je synchronizována s elektrickou sítí BRELL (Bělorusko, Rusko, Estonsko, Litva a Lotyšsko). Regionální synchronizace elektrické sítě se zbytkem Unie pokročila, avšak stále není dokončena. Za tímto účelem je nutná spolupráce s Estonskem a Litvou. Spotřeba zemního plynu v Lotyšsku poklesla v období od srpna 2022 do března 2023 ve srovnání s průměrnou spotřebou plynu ve stejném období v předchozích pěti letech o 30 %, tedy více, než požadoval cíl stanovený na 15 %. Lotyšsko by mohlo pokračovat ve snaze o dočasné snížení poptávky po plynu do 31. března 2024 v souladu s nařízením Rady (EU) 2022/1369¹⁶.

¹⁶ Nařízení Rady (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu (Úř. věst. L 206, 8.8.2022, s. 1).

- (34) Lotyšsko by mělo urychlit své úsilí o rozšíření opatření v oblasti energetické účinnosti s cílem dekarbonizovat svůj fond budov, jakož i dopravu a průmysl a zavést nová finanční a podpůrná opatření k dosažení cílů renovace v rámci své dlouhodobé strategie renovace.
- (35) Přechod na hospodářství s nulovými čistými emisemi je komplikován nedostatkem pracovních sil a dovedností v odvětvích a povoláních, která jsou klíčová pro zelenou transformaci, včetně výroby, zavádění a údržby technologií s nulovými čistými emisemi. Aby se snížil nedostatek dovedností a podpořilo se začlenění a přerozdělení pracovních sil, jsou zásadně důležité vysoce kvalitní systémy vzdělávání a odborné přípravy, které budou reagovat na měnící se potřeby trhu práce, a cílená opatření pro prohlubování dovedností a změny kvalifikace. Pro zapojení nevyužívané nabídky pracovních sil je zapotřebí, aby tato opatření byla přístupná, zejména pro jednotlivce a v odvětvích a regionech, jichž se zelená transformace dotýká nejvíce. V roce 2022 byl hlášen nedostatek pracovních sil u 25 ze 436 profesí, které vyžadují specifické dovednosti nebo znalosti pro zelenou transformaci, včetně elektrikářů a strojních inženýrů. Nedostatek pracovních sil byl označen jako faktor, který omezuje výrobu v průmyslu a stavebnictví.
- (36) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2023 a její stanovisko¹⁷ je promítnuto do doporučení č. 1.

¹⁷ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

(37) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny, mimo jiné prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost, i) zachovaly udržitelnost dluhu a upustily v roce 2023 od poskytování rozsáhlé podpory agregátní poptávky, lépe se zaměřily na fiskální opatření k řešení dopadu vysokých cen energií a zvážily vhodné způsoby ukončení podpory, až tlak na ceny energií poklesne; ii) udržely vysokou úroveň veřejných investic a podporovaly soukromé investice s cílem napomoci zelené a digitální transformaci; iii) podporovaly takový vývoj mezd, který zmírní ztrátu kupní síly a zároveň bude omezovat sekundární dopady na inflaci, dále zlepšovaly aktivní politiky na trhu práce a řešily nedostatek kvalifikovaných pracovníků; iv) zlepšily podnikatelské prostředí a zajistily, aby energetická podpora pro podniky byla nákladově efektivní, dočasná, zaměřená na životaschopné podniky a zachovávala pobídky pro ekologickou transformaci; a v) zachovaly makrofinanční stabilitu, monitorovaly rizika a současně pokračovaly v práci na dokončení bankovní unie. K provedení prvního, druhého, třetího a čtvrtého doporučení uvedeného v doporučení týkajícího se eurozóny 2023 přispívají v případě Lotyšska doporučení č. 1, 2, 3 a 4,

DOPORUČUJE Lotyšsku v období 2023–2024:

1. Ukončit co nejdříve v letech 2023 a 2024 mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky a použít související úspory ke snížení schodku veřejných financí. Pokud by si nový nárůst cen energií vyžádal nová nebo pokračující podpůrná opatření, zajistit, aby tato podpůrná opatření byla zaměřena na ochranu zranitelných domácností a podniků, aby byla fiskálně dostupná a zachovávala stimuly k úsporám energií.

Zajistit obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením nominálního růstu čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 na nejvýše 3,0 %¹⁸.

Zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů z nástroje i dalších fondů Unie, především za účelem podpory zelené a digitální transformace.

Pro období po roce 2024 pokračovat ve střednědobé fiskální strategii postupné a udržitelné konsolidace spojené s investicemi a reformami napomáhajícími vyššímu udržitelnému růstu, aby bylo dosaženo obezřetné střednědobé fiskální pozice.

Rozšířit zdanění, včetně zdanění majetku a kapitálu, a posílit přiměřenost zdravotní péče a sociální ochrany.

2. Pokračovat ve stabilním provádění revidovaného plánu pro oživení a odolnost a urychleně dokončit kapitolu REPowerEU s cílem rychle zahájit její provádění. Pokračovat v rychlém provádění programů politiky soudržnosti a zajistit jejich úzkou doplňkovost a součinnost s plánem pro oživení a odolnost.

¹⁸ To podle odhadů odpovídá ročnímu zlepšení strukturálního rozpočtového salda v roce 2024 ve výši alespoň 0,5 % HDP, jak je popsáno ve 24. bodě odůvodnění.

3. Zlepšit přístup malých a středních podniků k financování prostřednictvím systémů veřejných půjček a záruk zaměřených na usnadnění investic strategického významu, zejména zelené transformace a regionálního rozvoje.
4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech urychleným zaváděním obnovitelných zdrojů energie, zejména větrné energie na pevnině a na moři a solární energie, a posílením opatření v oblasti energetické účinnosti, např. prostřednictvím nových finančních a podpůrných opatření pro dosažení cílů dlouhodobé strategie renovace. Zajistit dostatečnou kapacitu propojení pro zvýšení bezpečnosti dodávek a pokračování synchronizace s elektrickou sítí Unie. Zintenzivnit politické úsilí zaměřené na poskytování a získávání dovedností a kompetencí potřebných pro zelenou transformaci.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda nebo předsedkyně
